

Список використаних джерел:

1. Бодненко Д. М. Підготовка викладачів вищого навчального закладу до здійснення дистанційного навчання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Д. М. Бодненко. – К., 2008. – 20 с.
2. Долинський Є. В. Формування комунікативної компетентності майбутніх перекладачів у процесі дистанційного навчання : дис.... канд. пед наук : 13.00.04 / Є. В. Долинський. – Тернопіль, 2011. – 254 с.
3. Ибрагимов И. М. Информационные технологии и средства дистанционного обучения / И. М. Ибрагимов. – М. : Академия, 2005. – 336 с.
4. Мачинська Н. І. Дистанційне навчання – новітня технологія підготовки фахівців у вищому навчальному закладі / Н. І. Мачинська, М. Я. Нагірняк // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті : досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. / за ред. М. М. Козяра, Н. Г. Ничкало. – Львів : ЛДУ БЖД, 2009. – Ч. 1. – С. 93-97.
5. Олійник В. В. Організаційно-педагогічні основи дистанційної освіти і навчання : організаційно-педагогічне дослідження / В. В. Олійник. – К. : ЦППО, 2001. – 36 с.
6. Сисоєва С. О. Проблеми дистанційного навчання : педагогічний аспект / С. О. Сисоєва // Неперервна професійна освіта : теорія і практика. – 2003. – Вип. III-IV. – С. 78-87.
7. Стефаненко П. В. Теоретичні і методичні засади дистанційного навчання у вищій школі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / П. В. Стефаненко. – К., 2002. – 48 с.

Лукащук І.М.

аспірант кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки,

Хмельницький національний університет;

викладач хімії,

Рівненський базовий медичний коледж

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІКО-БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ

З появою інформаційно-комунікаційних технологій у значній мірі змінилися взаємовідносини членів суспільства, що в кінцевому рахунку відобразилося на освіті, навчанні, бізнесі та інших галузях людської діяльності. Буденними стали колись диковинні мобільні телефони та Інтернет, планшети і комп'ютери. Людина індустріальної епохи створила інформаційне суспільство котре ставить нові вимоги в тому числі і до підготовки медичної сестри. Саме в інформаційному суспільстві набувають активного розвитку інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Так, у «Національній стратегії розвитку освіти України на період до 2021 року» зазначено, що «пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних ІКТ, що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві» [7].

Головною умовою сестринської діяльності, як зазначено в статті 3 частини другої Етичного кодексу медичної сестри України [4] є професійна

компетентність. До професійних вимог належать: творчий підхід до своїх обов'язків, уміння швидко орієнтуватися в інформації, вибрати з неї найнеобхідніше, безперервно вдосконалювати свої знання та навички, підвищувати свій культурний рівень. Саме ІКТ у вирішенні цих вимог займають ключову роль, адже інформація у класичних друкованих виданнях на паперових носіях подається із деяким запізненням, а сучасні ІКТ дозволяють отримати її практично миттєво.

Грунтовні дослідження ІКТ, зокрема теоретико-методологічні основи інформаційних технологій навчання закладено в роботах П.Я. Гальперіна, В.С. Гершунського, В.В. Давидова, Ю.І. Машбіца. Психолого-педагогічним проблемам, пов'язаним із використанням ІКТ у навчальному процесі в школах і вищих навчальних закладах, присвячені роботи М.І. Жалдака, Т.А. Ільїної, В.М. Монахова, Н.В. Морзе, Н.Ф. Тализіної, наукові основи технології навчання з використанням ІКТ розглядались у роботах Н.В. Апатової, І.М. Богданової, Р.С. Гуревича, Л.Ф. Панченко, І.М. Пустиннікової, О.Ю. Раткевич, Л.М. Романишиної. Використанню ІКТ в навчанні хімії та біології в медичних навчальних закладах I-II рівнів акредитації присвячене дисертаційне дослідження М.М. Лукащука.

В рамках даної статті доцільним буде подати визначення понять «Інформаційно-комунікаційні технології» та «міжпредметні зв'язки». Не вдаючись до численних визначень даних дефініцій та їх генезису подаємо тлумачення, що найбільше нам імпонують. Вільною енциклопедією Вікіпедія (<http://uk.wikipedia.org>) зазначено, що інформаційно-комунікаційні технології – це загальний термін, який підкреслює роль уніфікованих технологій та інтеграцію телекомунікацій, комп'ютерів, програмного забезпечення, накопичувальних та аудіовізуальних систем, які дозволяють користувачам створювати, одержувати доступ, зберігати, передавати та змінювати інформацію. Іншими словами ІКТ складається з інформаційних технологій, а також телекомунікацій, медіа-трансляцій, усіх видів аудіо та відео обробки, мережевих функцій та моніторингу. Вираз ІКТ вперше було використано в 1997 році у доповіді Денніса Стівенсона для уряду Великобританії, який посприяв створенню нового Національного навчального плану Великої Британії в 2000 році.

Що стосується тлумачення поняття «міжпредметні зв'язки» ми замітили, що його суть розглядається ученими у різних аспектах: філософському, педагогічному, психологічному, логічному тощо. У педагогіці міжпредметні зв'язки розглядаються як: по-перше, міжнаукові зв'язки; по-друге, принцип дидактики; по-третє, умова, що забезпечує послідовне відображення у змісті предметів об'єктивних взаємозв'язків, які діють у природі; по-четверте, умова виховуючого і розвивального навчання тощо. Саме з цих позицій під міжпредметними зв'язками у підготовці медичної сестри в медичному коледжі ми розуміємо систему знань, умінь та навичок, що побудовані на основних законах, теоріях та наукових фактах. В свою чергу закони, теорії та наукові факти формуються на поняттях тому міжпредметні зв'язки – це зв'язки між поняттями у різних навчальних предметах, що чітко узгоджені та скоординовані між собою [5].

Розглядаючи реалізацію міжпредметних зв'язків хіміко-біологічних дисциплін в медичному навчальному закладі звертаємо увагу на те, що їх об'єднує система понять про матерію, форми її руху і рівні організації. Хімічні дисципліни вивчають молекулярний і атомний рівні організації матерії, біологічні – клітинний, організменний і біоценозний. В цілому предмети хіміко-біологічного циклу у медичному навчальному закладі є фундаментальними і слугують формуванню ґрунтовних базових медичних понять про будову, склад, фізіологічні та патологічні процеси в організмі людини, основи здоров'я і основні закономірності успадкування ознак та поняття про окремі хвороби.

Навчальний процес передбачає кілька ситуацій, які визначають реалізацію міжпредметних зв'язків (на прикладі фізики):

- коли на уроці певна тема вивчається раніше, ніж в іншому предметі;
- теми на уроках різних предметів вивчаються одночасно;
- учні, ознайомившись з матеріалом при вивченні іншого предмету, зустрічаються з ним на уроці фізики [3].

Основні поняття та закономірності перебігу хвороб, їх причини виникнення та деякі симптоми студенти вперше зустрічають при вивченні хіміко-біологічних дисциплін, ще задовго до вивчення спеціальних медичних дисциплін, тому на нашу думку подання їх повинно нести акцентований характер, що дозволяє зайняти місце у довготривалій пам'яті студента. Результати наших спостережень та дослідження науковців [1, 2, 6] вказують, що ефективно реалізувати ці завдання можна за допомогою використання ІКТ. В даному випадку ми розглядаємо ІКТ двояко: як навчальну технологію та як засіб навчання. Як засіб навчання ІКТ на даний час є найбільш функціональними та концентрують у собі практично всі можливості технічних та наочних засобів навчання, дозволяють приймати та передавати, видозмінювати та зберігати навчальну інформацію у різних форматах. До послуг самих вишуканих викладачів створені педагогічні програмні засоби, наявна значна кількість відеофільмів, презентацій, лекційного матеріалу, електронних підручників та посібників, що дозволяє творчому викладачу досить швидко розробити та провести заняття з максимальною ефективністю. Використання ІКТ в якості технології навчання дає хороші результати як одноосібно так і в поєднанні із класичними та інноваційними. Сучасні навчальні віртуальні лабораторії дозволяють проводити постановку хімічного чи біологічного експерименту які в умовах лабораторії провести фізично неможливо. Мережеві (в тому числі бездротові) комунікаційні технології дозволяють в реальному часі брати участь не тільки у конференціях, але й відвідувати територіально віддалені навчальні та наукові і медичні заклади де спеціалізуються на розв'язанні певних завдань. Майже буденною стає телемедицина яка використовує ІКТ, крім прямого призначення надання медичних послуг тепер використовується і в освітніх цілях. Прикладом може слугувати відеозапис видалення єхинококової кісти та використання його на занятті біології при вивченні теми «Паразити». Фото-, відеоматеріали та карти генеалогічних досліджень медико-генетичної консультації після їх редагування

лікарем та викладачем є надзвичайно цінними на заняттях біології та медичної біології при вивченні розділу «Генетика».

Спираючись на дослідження науковців та власний досвід можемо зробити висновок:

- використання ІКТ в реалізації міжпредметних зв'язків при вивченні хіміко-біологічних дисциплін має нести не поодинокий, а системний характер;
- володіння викладачем ІКТ дозволяє ефективно проводити контроль рівня навчальних досягнень студентів на будь-якому етапі навчального процесу та проводити моніторинг освітньої траєкторію кожного студента;
- використання ІКТ в навчанні хіміко-біологічних дисциплін дозволяє в повній мірі реалізувати принцип наочності в кожному елементі навчальної діяльності;
- активне використання ІКТ дозволяє досягнути навчальної мети, активно формуються компетенції не тільки в галузі комунікації, але й хімії, біології та медицини.

Завданням подальших наших досліджень є визначення критеріїв, показників та рівня готовності майбутніх медичних сестер до професійної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Апатова Н.В. Влияние информационных технологий на содержание и методы обучения в средней школе: Дис.... д-ра пед. наук: спец. 13.00.02 / Н.В.Апатова. – М., 1994. – 348 с.
2. Арестенко В. В. Професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів до використання нових інформаційних технологій на уроках хімії [Текст]: дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Арестенко Валерій Вікторович; Тернопільський держ. педагогічний ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Т., 2003. – 193 арк. + 131 арк. дод.: рис., табл. – арк. 168-188.
3. Войтович О.П. Розроблення і упровадження дидактичних засобів з фізики міжпредметного змісту / О.П. Войтович. // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 3. Фізика і математика у вищій і середній школі: Зб. Наукових праць. – К.: НПУ імені Драгоманова, 2010. – № 6. – С. 156-163.
4. Етичний кодекс медичної сестри України / [Електронний ресурс]: Медична справа. Портал для професіоналів охорони здоров'я – Режим доступу: http://medsprava.com.ua/korisna_informatsija/etichnijj_kodeks_medichnoyi_sestri_ukrayini
5. Лукашук І.М. Міжпредметні зв'язки у підготовці майбутніх медичних сестер у медичному коледжі / І.М.Лукашук // Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота». 2014. – № 33. – С. 108-111.
6. Лукашук М. М. Дидактичні умови використання нових інформаційних технологій у навчанні біології і хімії в медичних коледжах [Текст]: дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Лукашук Микола Миколайович; Тернопільський національний педагогічний ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Т., 2007. – 198 арк.+ дод.: 110арк. – арк. 165-192.
7. Указ Президента України № 344/2013 Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/files/normative/2013-06-28/1642/344.doc>.